

Косяченко К. Е.

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК У ПЕРІОД ВОЄНОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Податковий контроль є надважливою частиною ефективної політики країни, яка відіграє невід’ємну роль у забезпеченні справедливості і економічної стабільності. Саме тому організація і здійснення фінансового контролю Державною податковою службою України є не просто діяльністю компетентних органів влади, він є правовою формою діяльності держави.

Податки завжди були важливим об’єктом для розвитку держави. Вони є одним з джерел формування публічних грошових фінансів, які в подальшому розподіляються на різні сфери життєдіяльності суспільства, зокрема, і на потреби оборони держави. Шляхом посилення прозорості та незалежності податкового контролю, можна сприяти створенню конкурентоспроможної та стабільної економічної системи, яка буде позитивно впливати на розвиток країни та підвищення життєвого рівня громадян.

Форми контролю – це окремі сторони прояву його змісту, які залежать від конкретної мети та самого об’єкта контролю. Справляння податків і зборів, проведення податкових перевірок здійснюється з урахуванням певних особливостей, відмінність яких виявляється у процесі реалізаційних норм, якими встановлено, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року №2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», є ряд змін до Податкового кодексу України.

Податковий кодекс України законодавчо обґрунтовує функції податкового контролю та визначає його як систему заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових і касових операцій, патентування, ліцензування та іншого

Матеріали Всеукраїнського студентського науково-практичного онлайн-семінару (ДДУВС, 11.04.2024)
законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [1].

На думку науковця Маринів Н., що податковий контроль як елемент управління вирішує декілька завдань:

1) контроль за фінансовою і господарською діяльністю суб'єктів у зв'язку з оподаткуванням;

2) регламентована нормами права діяльність владних і зобов'язаних осіб, пов'язана з формуванням публічних грошових фондів за рахунок надходжень від податків, зборів;

3) засіб забезпечення законності у сфері оподаткування [2].

З початку військової агресії Податковий кодексбагато змін, що стосуються податкових перевірок. Законом України від 03.03.2022 №2118-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» [3] було визначено деякі особливості справляння податків і зборів.

Цей Закон ввів мораторій на проведення всіх податкових перевірок упродовж дії воєнного стану, а також чотирьох місяців з моменту його припинення або скасування, а також передбачено, що у разі неможливості подання податкової та іншої звітності у строк, визначений законом або сплати податкових зобов'язань, платники податків звільняються від відповідальності, яка передбачена Податковим кодексом, за умови виконання своїх обов'язків упродовж 6 місяців з моменту припинення або скасування воєнного стану в Україні.

З початку березня було скасовано всі види перевірок, планувалось не розпочинати податкові перевірки, а розпочаті перевірки зупинити. Однак уже у наступному Законі України від 15.03.2022 №2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» [4] було здійснено уточнення і дозволено контролюючим органам проводити такі види перевірок як: фактичні та камеральні у разі бюджетного відшкодування, а також законодавець дозволив застосовувати штрафні санкції до підприємців за порушення порядку здійснення розрахункових операцій під час продажу піддакцизних товарів.

У підсумку, варто зазначити, що уперіод дії воєнного стану законодавство щодо податкових перевірок змінювалося декілька разів: то повністю забороняли всі види перевірок, то відновлювали одні та розширювали можливості проводити інші.

Тож спочатку було введено мораторій на перевірки на час воєнного стану, потім дозволені фактичні та камеральні перевірки декларацій щодо відшкодування ПДВ, а пізніше дозволено також камеральні перевірки податкових декларацій платників єдиного податку 4-ої групи.

Пізніше законом були закріплені особливості проведення фактичних перевірок під час здійснення контролю за дотриманням платниками

податків вимог законодавства щодо встановлених державою фіксованих цін, граничних цін та граничних рівнів торговельної надбавки, дозволено фактичні, камеральні й окремі документальні позапланові перевірки.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: *Закон України* від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 03.01.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.01.2023).

2. Маринів Н. А. Податкова перевірка як організаційно-правова форма реалізації податкового контролю : *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук*: 12.00. Харків, 2007. 21 с.

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: *Закон України* від 03.03.2022 №2118-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення: 10.01.2023).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану :*Закон України* від 15.03.2022 №2120-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 10.01.2023).

Крюк Альона, Крюк Анастасія
здобувачки вищої освіти, групи ЮД-043
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Науковий керівник:
Карпенко Р. В.
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

НОТАРІАТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА АДАПТАЦІЯ

В умовах воєнного конфлікту правова стабільність та захист прав громадян стають особливо актуальними завданнями. Нотаріат, як ключовий елемент правової системи, має важливе значення у забезпеченні законності та порядку в таких складних умовах.

Нотаріат в Україні є невід’ємною складовою правової системи, а його розвиток тісно пов’язаний з законодавчими ініціативами та змінами у суспільстві. У контексті останніх реформ та законодавчих нововведень національної системи правосуддя, ця стаття досліджує тенденції, що визначають сучасний розвиток нотаріату в Україні.

Нотаріат в Україні – це система органів і посадових осіб, на яких